

OBJAŠNJENA
EVROPSKA
UNIJA

Obrazovanje
i obuka - ključ
za vašu
budućnost

Evropska
komisija

Obrazovanje, obuka, mladi i sport

Ulaganje u obrazovanje i obuku od ključnog je značaja za podsticaj ličnog razvoja i mogućnosti zapošljavanja mladih ljudi

OBJAŠNJENA EVROPSKA UNIJA

Ova publikacija je deo serije koja objašnjava kako EU postupa u okviru politika iz različitih oblasti, zašto u njima učestvuje i koje rezultate postiže.

Publikacije možete pronaći na internet stranici:
http://europa.eu/pol/index_en.htm
<http://europa.eu/!bY34KD>

Kako funkcioniše EU
Evropa u 12 lekcija
Evropa 2020: Strategija rasta Evrope
Osnivači EU

Poljoprivreda
Bankarstvo i finansije
Granice i bezbednost
Budžet
Klimatska akcija
Konkurencija
Potrošači
Kultura i audiovizuelni mediji
Carine
Jedinstveno digitalno tržište
Ekonomska i monetarna unija i evro
Obrazovanje, obuka, mladi i sport ✘
Zapošljavanje i socijalna pitanja
Energija
Proširenje
Preduzetništvo
Životna sredina
Borba protiv prevara
Bezbednost hrane
Spoljni poslovi i bezbednosna politika
Humanitarna pomoć i civilna zaštita
Unutrašnje tržište
Međunarodna saradnja i razvoj
Pravda, osnovna prava i jednakost
Pomorstvo i ribarstvo
Migracija i azil
Javno zdravlje
Regionalna politika
Istraživanja i inovacije
Oporezivanje
Trgovina
Saobraćaj

SADRŽAJ

Zašto nam je potrebno delovanje na nivou Evrope	3
Kakav je stav EU	6
Šta čini EU.	10
Izgledi	16

Objašnjena Evropska unija: Obrazovanje, obuka, mladi i sport

Evropska komisija
Generalni direktorat za komunikacije
Informacije za građane
1049 Brisel
BELGIJA

Rukopis ažuriran u novembru 2014.

Slike na naslovnoj i drugoj strani:
© Glowimages/Getty Images

16 str. — 21 × 29,7 cm
ISBN 978-92-9238-511-8
doi: 10.2871/704063

Luksemburg: Kancelarija za publikacije
Evropske unije, 2017.

© Evropska unija, 2017.
Umnožavanje je dozvoljeno. Za korišćenje i reprodukciju pojedinačnih fotografija, potrebno je zatražiti dozvolu nosilaca autorskih prava.

Zašto nam je potrebno delovanje na nivou Evrope?

Obrazovanje i obuka – Za vašu budućnost – Za našu budućnost

Za vas: Ulaganje u obrazovanje i obuku ključno je za vašu budućnost, posebno ukoliko ste mlada osoba. Učenje drugog ili trećeg jezika ne samo što će vam olakšati da upoznate druge zemlje, njihove narode i načine života već vam omogućava da učite ili se usavršavate i poboljšate svoje izgleda za pronalaženje dobro plaćenog posla koji vas ispunjava. Studije pokazuju da visokoobrazovane osobe imaju dvostruko veće šanse da pronađu posao i gotovo tri puta veće šanse da ostvare natprosečnu zaradu u odnosu na nedovoljno kvalifikovane osobe.

Za vašu zemlju: U svetu koji postaje sve više međuzavisan, nacionalne privrede mogu da ostvare svoj pun potencijal samo ukoliko su podržane snažnim sistemima obrazovanja i obuke. Zemlja koja pametno ulaže u obrazovanje i obuku ostvariće napredak u oblastima poslovanja, nauke i umetnosti. Štaviše, ako se mogućnosti za obrazovanje obezbede svima, to će pomoći postizanju socijalne pravde i kohezije.

Obrazovanje je imalo ključnu ulogu u procvatu klasične grčke civilizacije.

Da li ste znali?

Dvadeset posto Evropljana na niskom je nivou osnovne pismenosti i numeričkih veština, što im otežava pristup tržištu rada i potpuno učešće u društvu.

Za Evropu: Naš uspeh na konkurentnom globalnom tržištu zasniva se na kvalifikovanoj radnoj snazi koja proizvodi odlične i inovativne proizvode i usluge. Međutim, obrazovanje ne utiče samo na ekonomske rezultate: kultura demokratije u Evropi može da napreduje samo ukoliko smo svi svesni svojih građanskih prava i odgovornosti. Aktivno građanstvo potrebno je podučavati i učiti kod kuće, u školi i van nje.

Erazmus+

S obzirom na ključnu ulogu obrazovanja u budućoj dobrobiti građana, nacija i Evrope kao celine, EU je razvila ambiciozan program: Erazmus +. Ovaj program je usmeren na podsticaj ličnog razvoja i mogućnosti za zapošljavanje. Njime se podržavaju svi sektori obrazovanja i obuke, kao i neformalno učenje za mlade, volontiranje i amaterski sport. On zamenjuje nekoliko programa koji su mu prethodili i donosi usklađenu i pojednostavljenu primenu pravila i postupaka.

Od 1987. više od tri miliona studenata u sistemu visokog obrazovanja koristilo se bespovratnim sredstvima Erazmus+ programa, koji je znatno povećao finansiranje EU. Cilj programa je da u periodu između 2004. i 2020. podrži još 4 miliona mladih ljudi, studenata i odraslih u sticanju iskustva i veština učenjem, obukom, učestvovanjem u razmenama mladih ili volontiranjem u inostranstvu. Ovaj program takođe značajno povećava mogućnosti za saradnju obrazovnih institucija sa omladinskim organizacijama kao i sveta obrazovanja sa poslovnim svetom.

Alarmantni podaci – jaz u veštinama

Usled svetske ekonomske krize izašle su na videlo strukturne slabosti sa ozbiljnim posledicama po milione ljudi. Stopa nezaposlenosti mladih iznosi više od 20% na nivou Evrope, a u pojedinim državama članicama i preko 50%. Međutim, nije kriza jedini uzrok nezaposlenosti. Slabo obrazovanje i nedostatak veština takođe doprinose neuspehu u pronalaženju posla.

Da li ste znali?

Nepismenost ne uništava samo živote ljudi, već predstavlja i uzrok velikih troškova za društvo. Troškovi nepismenosti — samo u razvijenim zemljama — iznose više od 500 000 000 000 (500 milijardi) evra svake godine.

Oko 20% mladih ljudi u Evropi nema minimalni nivo osnovnih veština u čitanju, matematici i nauci. Šest miliona mladih napušta obrazovanje i obuku nakon završene srednje škole ili ranije. Možete zamisliti kakav je uticaj ovih nedostataka: nedavna anketa otkrila je da je samo jedna od dve odrasle niskokvalifikovane osobe zaposlena, dok je stopa zaposlenosti visokokvalifikovanih ljudi značajno veća.

Da li to znači da je sticanje veština najbolji put ka pronalaženju posla? Definitivno je najsigurniji. Mnogi poslodavci očajnički tragaju za kvalifikovanim radnicima. Svaki treći poslodavac ima poteškoće da pronade ljude sa odgovarajućim veštinama. To je posebno izraženo u većini inovativnih privrednih sektora gde postoje hiljade slobodnih radnih mesta u oblastima inženjeringa, nauke i tehnologije.

Nesklad između veština koje poslodavci traže i onih koje nude tražioci posla naziva se **jaz u veštinama**. To je jedan od najizraženijih problema sa kojim se suočavaju evropske zemlje. Potrebno je premostiti taj jaz. Najpouzdaniji način da se to učini jeste putem obrazovanja i obuke.

Penzioneri premošćavaju jaz

Evropski HEAR ME projekat (Highly Educated Retirees Mentoring Early School Leavers – Visokoobrazovani penzioneri kao mentori osobama koje prevremeno napuštaju obrazovanje) angažovao je penzionere ili ljude koji su pred penzijom, a koji žele da rade sa mladima. Volonteri su pohađali niz kurseva iz mentorskih veština. Penzioneri su zatim radili kao mentori, pružajući pomoć i smernice osobama koje su prevremeno napustile školovanje, kako bi ih podržali u ostvarivanju ciljeva u vezi sa obrazovanjem i zapošljavanjem.

Proizvođači se bore da pronađu kvalifikovane radnike.

Supsidijarnost u praksi: ono što naučite kod kuće ne morate da učite u školi.

Zajednička borba sa izazovima

Milioni ljudi i organizacija uključeni su u proces učenja; od studenata, pripravnika i roditelja do učitelja, univerziteta, preduzeća i organizacija mladih, sve do vlada i EU. Na koji način oni mogu pametno podeliti odgovornosti? **Načelo supsidijarnosti** može da pruži određene smernice. Ono podrazumeva da odluke uvek treba donositi najbliže moguće osobama kojih se te odluke tiču.

Odgovornosti u obrazovanju – šta vi mislite?

Ko ima najvažniju ulogu u procesu obrazovanja i obuke? Vlade, škole, nastavnici ili roditelji?

Koja je vaša uloga?

U kojoj meri možete odlučivati gde, kada i šta ćete učiti?

Zbog toga je – prema sporazumima EU – svaka država članica EU odgovorna za razvoj sopstvenih politika koje su usmerene na obrazovanje, obuku i mlade. Nacionalne vlade odlučuju o sadržaju nastavnog programa i organizaciji obrazovanja. Svaka vlada, zauzvrat, slobodna je da odluči da li će se o pitanjima obrazovanja razmatrati na regionalnom ili lokalnom nivou. Mnoge odluke dalje se poveravaju univerzitetima, školama i drugim obrazovnim ustanovama, a neke od njih sprovode omladinske organizacije.

Međutim, kako bi moglo da se razvija, znanje mora da raste i da se širi, što podrazumeva i prelaženje granica. Ovde nastupa evropska dimenzija u politikama usmerenim na obrazovanje, obuku i mlade. Države članice mogu poboljšati svoje politike učenjem iz iskustva drugih članica; studenti, pripravnici, volonteri, nastavnici, osobe koje su aktivne u radu sa mladima, škole, univerziteti i omladinske organizacije mogu da imaju prekograničnu saradnju. Saradnja na nivou Evrope neophodna je kako bi se stvorilo najbolje obrazovno okruženje za sve i obezbedile visoko cenjene kvalifikacije.

Zbog toga su se programi saradnje u oblasti obrazovanja, obuke i mladih nalazili na evropskoj agendi dugi niz godina: program Erasmus je usvojen 1987, a prvi evropski program za mlade „Mladi za Evropu“ 1988. godine. Međutim, tek Ugovorom iz Maastrichta (1993), u osnivačke ugovore Unije uključena je službena nadležnost Evrope u oblasti obrazovanja, obuke i mladih.

Da li ste znali?

Sport je dodat kao nova nadležnost EU Lisabonskim ugovorom (2009). Značaj postojanja pristupa na nivou Evrope dolazi do izražaja kada je reč o promovisanju društvenih i ekonomskih prednosti učestvovanja u sportskim i fizičkim aktivnostima, kao i o suzbijanju postojećih pretnji sportu, kao što su nameštanje utakmica, nasilje povezano sa sportom i doping. Razmena informacija na nivou EU pomaže državama članicama da razviju delotvorne politike za borbu protiv takvih izazova.

Kakav je stav EU?

EU je posvećena širenju vidika i stvaranju novih mogućnosti kroz podršku politikama koje se odnose na obrazovanje, obuku i mlade.

Otvorite svoj um: učenje neprekidno traje

„Život je učenje; kada prestanete da učite, umirete“
(Tom Klensi)

Učenje traje neprekidno. Razgovarajući sa nekim koga pre niste poznavali stičete priliku da učite o njegovim ili njenim stavovima, sklonostima itd.

Gotovo je nemoguće ne učiti. Pokušajte da izbegnete učenje samo sat vremena. Mislite li da možete da uspete?

Ne možete. Čak i dok pripremate taj eksperiment, moraćete da razmislite od kojih se aktivnosti morate suzdržati. Na taj način — kroz sopstveno iskustvo — razvićete jasniju ideju o tome šta je učenje. Lično iskustvo predstavlja najbolji način učenja.

Učenje je više od sedenja u učionici.

Ono je više od samog upijanja činjenica. Učenje je deo života.

U skladu sa tim, EU promoviše širok i sveobuhvatan pristup učenju koji obuhvata niz različitih metoda i okruženja za učenje, na primer neformalno, informalno i doživotno učenje.

Učenje je deo života.

Učenjem o solidarnosti učimo o životu.

Neformalno učenje predstavlja učenje van formalnog školskog okruženja ili okruženja u kom se obavlja obuka i odvija se kroz organizovane aktivnosti koje uključuju neki oblik podrške učenju, na primer:

- strukturisano učenje putem interneta;
- stručno usavršavanje u kompanijama;
- volontiranje ili učestvovanje u razmenama mladih;
- programe za opismenjavanje ili sticanje veština potrebnih za rad, namenjene osobama koje su prekinule školovanje.

Informalno učenje jeste učenje koje nije organizovano ili strukturisano u smislu ciljeva, vremena ili podučavanja. Ono obuhvata veštine stečene (nekada i nenamerno) tokom života i kroz radno iskustvo. Na primer:

- upravljanje projektima ili informatičke veštine stečene na radnom mestu;
- jezičke i interkulturalne veštine stečene za vreme boravka u inostranstvu;
- socijalne veštine stečene volontiranjem, kulturnim aktivnostima, sportom ili putem aktivnosti kod kuće (na primer, briga o detetu).

Doživotno učenje jeste učenje novih stvari tokom života, posebno nakon završetka početnog formalnog obrazovanja. Zapamtite: nikad nije prekasno za učenje!

Doživotno učenje za osobe sa intelektualnim poteškoćama

Za osobe sa intelektualnim poteškoćama doživotno učenje ne predstavlja samo sticanje novih veština. Ono im pomaže da se uključe u društvo, da mogu da zastupaju sebe i preuzmu veću kontrolu nad svojim svakodnevnim životom. Međutim, mnoge obuke za stručno osposobljavanje i predavanja nisu prilagođena osobama sa intelektualnim poteškoćama. Često je teško razumeti nastavni materijal i ono o čemu nastavnik govori.

Zbog toga su se organizacije iz mnogih država EU udružile i pokrenule novi projekat Pathways. Učesnici su pripremili obuke za stručno osposobljavanje, brošure i internet alate kojima se objašnjava kako informacije učiniti pristupačnijim. Ovaj projekat će osobama sa intelektualnim poteškoćama olakšati učestvovanje u doživotnom učenju.

Otvorite vrata: saradnja sa svetom

Evropa nije zatvorena — posebno ne u pogledu obrazovanja, obuke i politike za mlade.

- EU podržava saradnju u celom svetu u cilju razvoja i modernizacije visokoškolskih ustanova u partnerskim državama. Partnerske ustanove mogu biti odabrane u susednim državama EU, zapadnom Balkanu i Rusiji, kao i u delovima Azije, Latinske Amerike i Afrike.

- EU podržava projekte saradnje između omladinskih organizacija u celom svetu. Ovi projekti teže unapređivanju kvaliteta i priznavanju rada mladih, volontiranju, razmeni mladih i ostalim aktivnostima neformalnog obrazovanja u različitim delovima sveta.
- Programom **Žan Mone** (*Jean Monnet*) podržava se podučavanje, istraživanje i razmišljanje o evropskim integracijama u celom svetu. Između 1990. i 2011. programom Žan Mone podržano je pokretanje oko 3 700 projekata u oblasti studija evropskih integracija, uključujući 165 evropskih Centara izvrsnosti „Žan Mone“, oko 880 čelnika univerziteta i skoro 2 200 trajnih obuka i evropskih modula. Program se sada sprovodi u 72 države u celom svetu.

Promovisanje znanja o EU u celom svetu

„Aktivnosti programa Žan Mone zaista su od presudne važnosti. Program iz ekonomije sada služi kao sredstvo za razvoj nastavnog plana i programa povezanih sa EU, u okviru kojeg se pozivaju evropski naučnici i praktičari... i promovišu različite aktivnosti za podizanje svesti korejske javnosti o EU.“

Profesor Vusik Mun, vođa programa iz oblasti ekonomije EU na nacionalnom univerzitetu u Seulu u Južnoj Koreji u okviru projekta Žan Mone.

Uloga EU je da pruža podršku

Države članice odgovorne su za sadržaj i organizaciju svojih sistema obrazovanja i obuke. EU poštuje različitost nacionalnih pravila i prioriteta i nema pravo da u tim oblastima usklađuje pravila i propise država članica EU (članovi 165. i 166. Ugovora o funkcionisanju Evropske unije).

Prema tome, EU ne može određivati pravila u oblasti obrazovanja, obuke i politike za mlade. Znači li to da EU stoji sa strane i samo posmatra? Nikako! EU ima jedinstvenu ulogu u evropskom procesu učenja kao koordinator, posrednik i savetnik. EU podstiče saradnju između država članica i nadopunjuje njihovo delovanje. Šta to znači u praksi?

To znači, na primer, da EU:

- **podržava** studente, doktorande, pripravnike, nastavnike, edukatore i predavače da uče, podučavaju ili stiču radno iskustvo u inostranstvu, a mlade ljude da učestvuju u razmenama mladih ili da volontiraju u inostranstvu;
- **podstiče** države članice da obnove i modernizuju svoje sisteme obrazovanja i obuke i da razviju politiku za mlade kako bi se spremnije suočavale sa postojećim i budućim izazovima;
- **olakšava** integraciju osoba na tržište rada, posebno putem stručnog obrazovanja i obuke;
- **promoviše** saradnju između vlada, univerziteta, fakulteta i škola, ustanova za obuku, preduzeća socijalnih partnera, omladinskih organizacija i organizacija civilnog društva.

Zašto saradivati na nivou EU?

Saradnjom na nivou EU pomaže se evropskim državama da unaprede svoje obrazovne sisteme. Na taj način se omogućava državama da saraduju i uče jedne od drugih razmenom najboljih praksi u oblasti politika.

Saradnja na nivou EU: evropski semestar

Evropa 2020. je strategija EU za privredni rast i stvaranje radnih mesta. Ona se zasniva na Evropskom semestru, koji je pokrenut 2011. kao godišnji ciklus koordinacije ekonomske politike i dijaloga koji uključuje evropske institucije, vlade EU i nacionalne parlamente. Kao deo ove aktivnosti, EU usvaja **preporuke za pojedine države** kojima je cilj pružanje smernica državama članicama o tome kako osigurati konkurentnost i otvaranje novih radnih mesta. Budući da su obrazovanje i obuka sve važniji za zapošljavanje i ekonomski razvoj, preporuke za pojedine države sve više obuhvataju pitanja povezana sa obrazovanjem i obukom.

Saradnja na nivou EU: pregled stanja mobilnosti

Uz učešće država članica, EU izradila je pregled stanja u oblasti mobilnosti. U pregledu stanja utvrđeno je pet glavnih činilaca koji utiču na motivaciju mladih ljudi i sposobnost za studiranje ili obuku u inostranstvu. Čini se da među državama članicama postoje znatne razlike u podršci (od januara 2014).

- *Nemačka, Belgija, Španija, Francuska i Italija pružaju najopsežnije informacije i smernice o mogućnostima mobilnosti.*
- *Kipar, Luksemburg i deo Belgije u kome se govori nemački najviše ističu važnost učenja jezika u školama. To je često važan faktor prilikom odlučivanja o učenju, stručnoj obuci ili radu u inostranstvu.*
- *Flamanski deo Belgije, Nemačka, Italija i Austrija ističu se po dobro razvijenoj finansijskoj podršci za studente iz porodica u nepovoljnom položaju koji žele da uče ili da se obučavaju u inostranstvu.*

EU ima ambiciozne ciljeve

Svrha učenja je napredak. Isto važi i za politike obrazovanja i obuke. Prema tome, kako bi mogle da mere napredak, EU i njene države članice utvrdile su sledeća **merila koje je potrebno ostvariti do 2020.**

- udeo 15-godišnjaka s nedovoljnim sposobnostima za čitanje, matematiku i nauku trebalo bi da se smanji na ispod 15%,
- stope ranog napuštanja školovanja trebalo bi da se smanje na ispod 10%,

- najmanje 40% mladih odraslih osoba trebalo bi da stekne visoko obrazovanje,
- najmanje 20% visokoobrazovanih osoba trebalo bi da deo studija ili obuke provede u inostranstvu.

Kakva je situacija danas? Jesmo li na putu da ostvarimo ambiciozne ciljeve utvrđene za 2020? Prema istraživanjima PISA 2012, slika je mešovita.

Bez obzira na rezultate u određenim predmetima ili određenim državama, preostaje još mnogo posla. Sve dok se milioni mladih ljudi u EU suočavaju sa problemima u čitanju, pisanju i matematici, ne možemo se opustiti.

Estonija obezbeđuje jednake mogućnosti za učenje (na slici je estonska prestonica Talin).

Istraživanje PISA 2012.

Program za međunarodnu procenu učenika (PISA) predstavlja istraživanje koje u celom svetu sprovodi Organizacija za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD). PISA procenjuje stepen u kome su 15-godišnjaci stekli ključna znanja i veštine iz matematike, čitanja i nauke. Prvo istraživanje je sprovedeno 2000. i od tada se ponavlja svake tri godine. U istraživanju programa PISA za 2012. učestvovala su sve 34 države članice OECD i 31 partnerska zemlja. U nastavku su neki od rezultata.

Rezultati EU se popravljaju u oblasti čitanja i nauke!

EU je na putu da ispuni ciljane vrednosti – manje od 15% učenika sa nedovoljnim sposobnostima do 2020.

Čitanje:

23,1% u 2006. → 17,8% u 2012.

Nauka:

20,3% u 2006. → 16,6% u 2012.

Zaostajemo u matematici!

Prosečan udeo učenika sa slabijim rezultatima u matematici u načelu je ostao isti u istraživanju PISA za 2012. (22,1%) u poređenju sa istraživanjem PISA za 2009. (22,3%).

Ističu se pojedine države!

Četiri države članice EU (Estonija, Finska, Poljska i Holandija) nalaze se među državama sa najboljim rezultatima i stopom učenika sa slabijim rezultatima iz matematike ispod ciljane vrednosti EU od 15%.

Estonija stoji najbolje kada je u pitanju udeo učenika sa slabijim rezultatima u matematici: samo 10,5% (u poređenju sa 22,1% u EU kao celini)

Drugi su u priličnom zaostatku!

U nekim državama članicama EU, između trećine i polovine 15-godišnjaka ima rezultate koji se nalaze na najnižem nivou istraživanja PISA.

Šta čini EU?

EU ulaže 14,7 milijardi evra u Erasmus+, program EU za obrazovanje, obuku, mlade i sport, za period 2014–2020.

Erasmus+ program nastoji da poveća mogućnosti zapošljavanja i lični razvoj mladih ljudi. Taj program pomaže našim sistemima obrazovanja, obuke i omladine da omoguće podučavanje, učenje i aktivnosti za mlade putem kojih ljudi stiču veštine koje su im potrebne na postojećem i budućem tržištu rada, kao i u društvu.

Ukoliko vas interesuje finansiranje EU u oblasti obrazovanja, obuke, omladine i sporta, potrebne informacije pronaći ćete ovde. Više informacija dostupno je u *Programskom vodiču za podnošenje zahteva*. Vodič za program i mnoštvo drugih informacija pronaći ćete na internet stranici Erasmus+ programa (<http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus>).

Erasmus+ ima tri ključne aktivnosti

- Ključna aktivnost 1 — mobilnost zarad učenja: podrška učenju, radu, učestvovanju u omladinskim aktivnostima, podučavanju, obuci ili razvoju stručnih i ličnih veština i sposobnosti u inostranstvu.
- Ključna aktivnost 2 — saradnja i partnerstvo: mogućnosti za partnerstva i saradnju između organizacija za obrazovanje, obuku i omladinu, kao i između obrazovanja i sveta rada.

- Ključna aktivnost 3 — reforma politike: podrška procesima razmišljanja, dijaloga i izgradnje dokaza potrebnih za sprovođenje reformi u oblastima politika i sistema za obrazovanje, obuku i omladinu.

Ključna aktivnost 1: mobilnost zarad učenja pojedinaca

U ovom odeljku se ističu mogućnosti koje pruža Erasmus+ svim vrstama učenika i zaposlenih u obrazovanju i organizacijama za obuku i mlade.

Da li ste...

...student koji želi da studira ili da se obučava u inostranstvu?

...učesnik u stručnom obrazovanju ili obuci koji želi da proširi svoje veštine?

...mlada osoba koja želi da iskoristi mogućnosti za razmenu mladih ili volontiranje u inostranstvu?

...nastavnik, zaposleni ili osoba aktivna u radu sa mladima i želite da podučavate ili obučavate druge u inostranstvu?

Ukoliko jeste, u ovom odeljku možete pronaći informacije o novim mogućnostima koje vam se nude.

Jezici za ljude u pokretu

Što su vam bolje jezičke veštine, utoliko ćete više imati koristi od vremena provedenog u inostranstvu. Poznavanje različitih jezika predstavlja važan aspekt većine aktivnosti vezanih za mobilnost. Ukoliko ste student, volonter ili član osoblja na univerzitetu koji odlazi u inostranstvo na najmanje dva meseca ili pohađate stručnu obuku u inostranstvu najmanje mesec dana, Erasmus+ vam nudi mogućnost da unapredite svoje znanje jezika koji ćete koristiti za studiranje, rad ili volontiranje.

Kada vam bude odobren zahtev za mobilnost, od vas će se tražiti da proverite svoje jezičke sposobnosti i biće vam ponuđen kurs jezika pre ili za vreme boravka u inostranstvu. Obratite se matičnoj instituciji ili organizaciji kako biste saznali više o toj novoj mogućnosti koju nudi Erasmus+. Usavršite svoje jezičke veštine i spremite se za pokret!

STUDENTI U VISOKOM OBRAZOVANJU

Periodi studiranja: studenti mogu provesti od 3 do 12 meseci studirajući na univerzitetu ili fakultetu u drugoj državi.

Pripravnički staž: takođe, mogu obaviti pripravnički staž na radnom mestu u inostranstvu u trajanju od 2 do 12 meseci.

Osobe koje su nedavno diplomirale mogu takođe obaviti pripravnički staž u roku od godinu dana nakon diplomiranja. Planirajte unapred! Vaš univerzitet ili fakultet moraju da vas izaberu već tokom vaše poslednje godine studija.

Erazmus+ takođe podržava studiranje nekih evropskih studenata u ostatku sveta i studenata iz ostatka sveta u Evropi.

.....
„Studiranje na drugom univerzitetu pomoglo mi je da proširim oblast svojih studija više nego ikada pre. Međutim, najbolje od svega bilo je to što sam upoznao mnogo ljudi sa kojima ću sigurno sarađivati u budućnosti“.

Robert (UK) o studiranju industrijskog dizajna u periodu od 10 meseci na Tehnološkom univerzitetu Delft u Holandiji.

.....

KREDITI ZA STUDENTE NA MASTER STUDIJAMA

Program Erazmus+ podržava nove, povoljne kredite kako bi se studentima master studija pomoglo da nastave svoje školovanje u drugim evropskim zemljama. Studenti mogu da zatraže povoljan kredit za celokupne master studije u inostranstvu i mogu uzeti kredit u iznosu do 12 000 evra za jednogodišnje ili do 18 000 evra za dvogodišnje studije.

ZAJEDNIČKE MASTER DIPLOME

Program Erazmus+ nudi studentima na master studijama u celom svetu stipendiju za zajedničke međunarodne studijske programe visokog nivoa koje sprovode udruženi univerziteti. Pohađanjem zajedničkog master programa dobija se diploma koju zajedno izdaju sve ili neke od institucija koje učestvuju u programu. Više informacija možete dobiti od međunarodne kancelarije vaše visokoškolske ustanove.

MOBILNOST U STRUČNOM OBRAZOVANJU I OBUCI

Mobilnost u inostranstvu može pomoći mladima uključenim u stručno obrazovanje i obuku da steknu veštine koje su im potrebne na današnjem konkurentnom tržištu rada.

Učenici u višim razredima stručnih škola, pripravnici i polaznici stručne prakse mogu završiti pripravnički staž ili stručnu praksu u inostranstvu privremeno boraveći u preduzeću, na radnom mestu (na primer, u NVO ili javnoj organizaciji) ili u stručnoj školi, uz period učenja kroz rad u preduzeću. Stažiranje može trajati od dve nedelje do godinu dana.

*Proširite vidike;
studirajte u inostranstvu.*

Steknite profesionalno iskustvo u državi poznatoj po stručnosti u određenoj oblasti.

Osim toga, osobe koje su nedavno diplomirale (odnosno bivši studenti/pripravnici) mogu učestvovati u aktivnostima vezanim za mobilnost. Oni moraju da obave pripravnički staž u inostranstvu u roku od godinu dana od dobijanja diplome.

Iskustvo mobilnosti bez sumnje je bilo korisno za moju karijeru. Bez njega ne bih bila dovoljno samouverena da se prijavim za takmičenje za Mladog glavnog kuvara godine, a kamoli da pobedim. Svakome bih iskreno preporučila da uradi isto. Moj put u Francusku bio je, i do današnjeg dana ostao, jedno od mojih najlepših sećanja“.

Debora (UK) o iskustvu pripravničkog staža u Lionu, Francuska.

Ukoliko želite da se prijavite, obratite se svojoj matičnoj ustanovi za obuku i osposobljavanje.

MOBILNOST MLADIH: RAZMENA I UČEŠĆE U EVROPSKOJ VOLONTERSKOJ SLUŽBI

Razmenama mladih pomaže se mladim ljudima da steknu veštine kao što su upravljanje projektima i timski rad. Takvim mogućnostima izvan školskog okruženja omogućava se grupama mladih da sprovode strukturisane programe aktivnosti (kao što je mešavina radionica, vežbi, debata i igranja uloga) u drugoj zemlji unutar ili izvan EU u trajanju od najviše 21 dan.

Evropska volonterska služba nudi idealnu priliku mladima za razvoj ličnih i profesionalnih veština tako što im nudi da u periodu do dvanaest meseci doprinosе svakodnevnom radu organizacija u oblastima kao što su socijalna zaštita, životna sredina, programi neformalnog obrazovanja, IKT, kultura i mnogi drugi. To im je, takođe, prilika da pojačaju samopouzdanje, više se uključe kao građani i iskuse drugačiji način života. Volontiranje može trajati do godinu dana i učesnici mogu volontirati kako bi podržali različite projekte, unutar ili izvan Evropske unije.

Razmene stoje na raspolaganju mladima između 13 i 30 godina starosti. Evropska volonterska služba stoji na raspolaganju mladima između 17 i 30 godina starosti.

„Za samo godinu dana rada za Evropsku volontersku službu naučila sam više nego ikada. Preporučujem volontersku službu svakome ko nema predrasuda i ko želi da stekne iskustvo.“

Klara (Nemačka) o svom učešću u projektu za pomoć migrantima koji su nedavno stigli u Brisel, Belgija, pri Društvenom centru „Jozef Svinen“.

Ukoliko želite da se prijavite, obratite se nacionalnoj agenciji u svojoj državi.

MOBILNOST ZAPOSLENIH I OSOBA AKTIVNIH U RADU SA OMLADINOM

Ukoliko ste nastavnik ili radite u nekom preduzeću, možete da predajete u nekoj ustanovi u inostranstvu i tako steknete novo profesionalno iskustvo, proširite vaše kontakte i pomognete u modernizaciji i internacionalizaciji evropskih sistema obrazovanja i obuke.

Nastavnici, nenastavno osoblje i osobe aktivne u radu sa omladinom takođe mogu ići u inostranstvo na obuku koja uključuje strukturisane obuke, profesionalno orijentisane kurseve jezika, seminare i učenje na radnom mestu, a sve u cilju sticanja novih znanja i ideja koje se mogu primeniti u praksi po povratku kući. Te aktivnosti mogu trajati od 2 dana do 2 meseca.

Ukoliko ste zainteresovani da se prijavite, obratite se obrazovnoj ustanovi ili omladinskoj organizaciji u kojoj radite. Osoblje preduzeća mora dobiti poziv ustanove visokog obrazovanja na kojoj planira da drži predavanja.

Međunarodna strategija Univerziteta u Bonu obuhvata razmenu mladih naučnika, studenata i administrativnog osoblja.

„Moje iskustvo sastojalo se od učenja na radnom mestu u Savezu gluvih Kipra o njihovim aktivnostima i iskustvima... To iskustvo mi je omogućilo da bolje razumem kiparsku kulturu gluvih, unapredim svoje znanje znakovnog jezika i bolje razumem proces učenja koji je potrebno primeniti prilikom podučavanja gluvih osoba“.

Kristof (Francuska), predavač znakovnog jezika, o učenju na radnom mestu na Kipru.

Ključna aktivnost 2: podrška saradnji i partnerstvima

Da li ste organizacija ili ustanova u oblasti obrazovanja, obuke ili omladine koja želi prekograničnu saradnju sa kolegama u svom ili drugim sektorima ili sa poslovnim svetom, a sve u cilju sprovođenja inovacija ili modernizacije svoje prakse?

Da li ste preduzeće, istraživačka organizacija, regionalno telo, udruženje, socioekonomski partner ili NVO koja želi da sarađuje sa organizacijama ili institucijama u oblasti obrazovanja, obuke ili omladine u cilju jačanja saradnje, prenosa znanja i primene inovativnih praksi?

U tom slučaju, postoje različiti partnerski projekti u okviru programa Erasmus+ koji bi vam mogli biti zanimljivi.

STRATEŠKA PARTNERSTVA UNUTAR I IZMEĐU OBLASTI OBRAZOVANJA, OBUKE MLADIH I POSLOVNOG SVETA

Strateškim partnerstvima teži se razvoju, prenošenju i sprovođenju inovativnog obrazovanja, obuke i prakse u radu sa mladima putem prekogranične saradnje organizacija različitih vrsta.

Zarad ostvarenja tih ciljeva, Erasmus+ programom pruža se podrška organizacijama koje su aktivne u oblastima obrazovanja, obuke i omladine iz različitih zemalja. Aktivnosti putem kojih se može pružiti podrška uključuju:

- razvoj zajedničkih studijskih programa, novih nastavnih planova i programa, inovativnih nastavnih metoda (na primer, boljeg iskorišćavanja IKT), novih nastavnih materijala, metoda i praksi (na primer, za jezike);
- umrežavanje i kolegijalno učenje kako bi se studentima i osoblju omogućilo da proučavaju slučajeve iz stvarnog života u vezi sa preduzećima, u cilju razvoja preduzetničkog i kreativnog načina razmišljanja;
- proveru sposobnosti stečenih neformalnim i informalnim učenjem na nacionalnom nivou upućivanjem na okvire EU i korišćenjem dokumentovanih instrumenata EU.

Kako da se prijavite: obrazovne ustanove, omladinske organizacije ili predstavnici drugih zainteresovanih organizacija trebalo bi da se obrate nacionalnoj agenciji u svojoj zemlji.

E-učenje omogućava fleksibilno učenje prilagođeno sopstvenom ritmu.

*Da li ste spremni za skok?
Steknite preduzetničke
veštine na univerzitetu.*

SAVEZI ZNANJA: SARADNJA IZMEĐU VISOKOŠKOLSKIH USTANOVA I PREDUZEĆA

Erazmus+ finansira strukturalna partnerstva između visokoškolskih ustanova i preduzeća, pomažući na taj način da se premosti jaz između sveta visokog obrazovanja i poslovnog sveta. Savezi znanja takođe će pomoći studentima i osoblju da steknu preduzetničke veštine i učiniti visokoškolske ustanove i preduzeća više preduzetničkim.

Savezi znanja mogu podržavati aktivnosti koje su usmerene na:

- razvoj i primenu novih metoda učenja i podučavanja (kao što su novi multidisciplinarni nastavni planovi i programi, učenje i podučavanje usmereno na učenike i zasnovano na stvarnim problemima);
- stvaranje struktura za učenje transversalnih veština i njihovu primenu u visokoškolskim programima. Te aktivnosti potrebno je razvijati u saradnji sa preduzećima, jačajući pri tom mogućnost zapošljavanja, kreativnost i nove profesionalne smerove;
- uvođenje obrazovanja o preduzetništvu i preduzetničkih pristupa u proces nastave i učenja u svim disciplinama, čime se studentima, istraživačima, osoblju i edukatorima omogućava sticanje znanja, veština i motivacija za uključivanje u preduzetničke aktivnosti.

U Saveze znanja mora biti uključeno najmanje šest organizacija iz najmanje tri različite države učesnice u programu (sa barem dva preduzeća i dva akademska partnera).

SAVEZI SEKTORSKIH VEŠTINA: SARADNJA IZMEĐU PRUŽALACA STRUČNOG OBRAZOVANJA I OBUKE I POSLOVNOG SVETA

Preduzeća i industrija ne uzimaju u obzir nacionalne nego transnacionalne lance snabdevanja. U okviru Saveza sektorskih veština, nastavni planovi se prilagođavaju takvoj situaciji i pomažu mladima uključenim u stručno obrazovanje i obuku da se pripreme za evropsko tržište rada. Savez sektorskih veština teži tome da mladima pruži veštine potrebne za njihova određena zanimanja, i to na sledeći način:

- prevazilazeći jaz u veštinama poboljšanjem prilagodljivosti sistema inicijalnog i kontinuiranog stručnog obrazovanja potrebama tržišta rada u pojedinim sektorima;
- osmišljavajući i sprovodeći transnacionalne programe stručne obuke i metodologije nastave i obuke;
- razvijajući učenje zasnovano na radu (u školama ili preduzećima) i stažiranje, kako bi se olakšao prelaz iz obrazovanja na posao.

Savezi sektorskih veština moraju da obuhvataju najmanje devet različitih organizacija iz barem tri države učesnice u programu, uključujući dve države članice EU.

PODIZANJE KAPACITETA U VISOKOM OBRAZOVANJU: SARADNJA SA VISOKOŠKOLSKIM USTANOVAMA U PARTNERSKIM DRŽAVAMA

Program Erasmus+ podržava projekte saradnje sa visokoškolskim ustanovama u celom svetu, težeći razvoju i modernizaciji visokoškolskih ustanova u partnerskim državama. Partnerske institucije mogu biti odabrane u susednim državama EU, na zapadnom Balkanu i u Rusiji, kao i u delovima Azije, Latinske Amerike i afričkim, karipskim i pacifičkim državama.

Budući projekti mogli bi da obuhvate:

- zajedničke projekte za razvoj novih nastavnih planova i programa i diploma, metoda učenja i podučavanja, usavršavanja zaposlenih, osiguranja kvaliteta, novih struktura i procesa upravljanja i rukovođenja;
- projekte za razvoj strukturnih reformi na nacionalnom nivou uz podršku nadležnih organa u partnerskim državama (na primer, modernizacija politika i upravljanja visokoškolskim sistemima).

PODIZANJE KAPACITETA U OBLASTI RADA SA MLADIMA: SARADNJA SA OMLADINSKIM ORGANIZACIJAMA U PARTNERSKIM DRŽAVAMA

Program Erasmus+ podržava projekte saradnje između organizacija aktivnih u radu sa mladima u celom svetu. Ovi projekti usmereni su na unapređenje kvaliteta i priznavanje omladinskog rada, neformalnog učenja i volontiranja u različitim delovima sveta, a posebno u zemljama u razvoju.

Primeri aktivnosti obuhvataju:

- saradnju, umrežavanje i kolegijalno učenje među omladinskim organizacijama;
- zajednički rad na podizanju svesti i priznavanju volontiranja i neformalnog učenja u partnerskim državama;
- razvoj i primenu dobre prakse i instrumenata za stručno usavršavanje osoba aktivnih u radu sa mladima i edukatora.
- razmene mladih, volontiranje u inostranstvu i mobilnost osoba aktivnih u radu s mladima.

INTERNET ALATI ZA NASTAVNIKE I OBRAZOVANJE ODRASLIH

eTwinning je internet platforma kojom se podržava i jača saradnja između škola osiguravanjem podrške, korisnih alata i mesta za zajednički rad. eTwinning se može koristiti za pružanje podrške projektima mobilnosti, strateškim partnerstvima ili za saradnju putem interneta.

Osim toga, eTwinning doprinosi stručnom usavršavanju nastavnika i osoblja nudeći materijale za učenje putem interneta i prilike za umrežavanje širom Evrope.

Sve škole i vrtići u državama učesnicama programa mogu koristiti eTwinning nakon registracije na portalu: <http://www.etwinning.net>

EPALE (Elektronska platforma za učenje odraslih u Evropi) predstavlja internet stranicu na kojoj kreatori politika, edukatori, akteri i svi koji su uključeni u obrazovanje odraslih mogu da razmenjuju informacije i ideje, kao i da predstavljaju i šire metode dobre prakse u obrazovanju odraslih. Ona pomaže stvaranje zajednica osoblja za obrazovanje odraslih širom EU. Platforma će biti dostupna do kraja 2014.

Ključna aktivnost 3: podrška za reformu politika

Erasmus+ programom podržavaju se aktivnosti usmerene na ostvarivanje ciljeva strategije Evropa 2020, Strateškog okvira za obrazovanje i obuku 2020 i drugih strategija za pojedine sektore, poput Bolonjskog procesa u visokom obrazovanju. Te aktivnosti uključuju prikupljanje dokaza, studija i analiza u pogledu određenih tema ili zemalja, projekte saradnje između ograna javnih vlasti ili velikih organizacija, kao i savetovanje sa vladama i organizacijama civilnog društva. Njima se takođe podstiču sastanci mladih ljudi sa donosiocima odluka, u kontekstu strukturisanog dijaloga sa omladinom.

Aktivnosti su usmerene na unapređenje kvaliteta i efikasnosti obrazovanja, sistema obuke i politika za mlade, promovisanje opredeljenosti za političke reforme, podizanje svesti, uzajamno učenje, transnacionalnu saradnju i razvoj znanja, kao i podsticaj aktivnog učestvovanja mladih ljudi u demokratskom životu.

Izgledi

U periodu od 2014. do 2020. oko 4 miliona ljudi i 125 000 institucija imaće direktne koristi od programa Erasmus+.

Najvažniji podaci: (2014–20)

Ukupan budžet	14,7 milijardi evra Dodatna sredstva biće dodeljena za finansiranje aktivnosti sa trećim državama (partnerske države).
Ukupne prilike za mobilnost	Više od 4 miliona ljudi
Visoko obrazovanje	Oko 2 miliona studenata
Studenti u sistemu stručnog obrazovanja i obuke	Oko 650 000 studenata i pripravnika
Mobilnost osoblja	Oko 800 000 predavača, nastavnika, trenera, nastavnog osoblja i osoba aktivnih u radu sa omladinom
Programi za volontiranje i razmenu mladih	Više od 500 000 mladih ljudi
Program kreditnih garancija za master studije	Oko 200 000 studenata
Zajednička master diploma	Više od 25 000 studenata
Strateška partnerstva	Oko 25 000 strateških partnerstava koja povezuju 125 000 škola, ustanova za stručno obrazovanje i obuku, visokoškolskih i ustanova za obrazovanje odraslih, omladinskih organizacija i preduzeća
Savezi znanja	Više od 150 saveza znanja koje je osnovalo 1 500 visokoškolskih ustanova i preduzeća
Savezi sektorskih veština	Više od 150 saveza sektorskih veština koje je osnovalo 2 000 ustanova za stručno obrazovanje i obuku i preduzeća.

Za više informacija:

Delegacija Evropske unije u Republici Srbiji

Delegacija Evropske unije u Republici Srbiji

Avenija 19a,
Vladimira Popovića 40/V,
11070 Novi Beograd, Srbija
Tel: 011 30 83 200
Fax: 011 30 83 201
E-mail:
delegation-serbia@ec.europa.eu
Website: www.europa.rs
[@DavenportEUSrb](https://www.facebook.com/EUinfoSRB)

EU info centar Beograd

инфо центар

Kralja Milana 7
11000 Beograd, Srbija
Tel: 011 40 45 400
E-mail: info@euinfo.rs
Website: www.euinfo.rs
[f](https://www.facebook.com/euinfo.rs) euinfo.rs
[@EUICBG](https://www.instagram.com/euicbg) [euicbg](https://www.youtube.com/channel/UCuicbg)

EU info kutak Novi Sad

инфо кутак

Mihajla Pupina 17
21000 Novi Sad, Srbija
Tel: 021 45 16 25
E-mail: officens@euinfo.rs
Website: www.euinfo.rs
[f](https://www.facebook.com/euipnovisad) euipnovisad
[@EUinfoNS](https://www.instagram.com/EUinfoNS)

EU info kutak Niš

инфо кутак

Vožda Karadžića 5
18000 Niš, Srbija
Tel: 066 83 86 821
E-mail: officenis@euinfo.rs
Website: www.euinfo.rs
[f](https://www.facebook.com/euipnis) euipnis
[@EUinfoNis](https://www.instagram.com/EUinfoNis)

EU u knjigama

DIGITALNA NARODNA BIBLIOTEKA SRBIJE

Kolekcija Narodne biblioteke Srbije sadrži publikacije koje su izdale Delegacija Evropske unije u Republici Srbiji, Kancelarija za evropske integracije Vlade Republike Srbije i partnerske organizacije, a koje pružaju informacije o različitim aspektima evropskih integracija, nastanku i razvoju EU, kao i odnosima Srbije i EU:
www.digitalna.nb.rs/sf/NBS/knjigeoEU

EU u bibliotekama:

Publikacije i knjige o Evropskoj uniji na srpskom jeziku možete naći u bibliotekama širom Srbije.
www.euinfo.rs/euteka

